

ชื่อเรื่อง	รามเกียรติ : กำ惋น้ำจากรากแก้ว
ชื่อผู้วิจัย	ดังกมล ณ ป้อมเพชร, พรรตัน คำรุ่ง, พันพัสสา ฐานพิทัย, ปริดา มโนมัยพิบูลย์
หน่วยงาน	ภาควิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## บทคัดย่อ

โครงการวิจัย “รามเกียรติ : กำ惋น้ำจากรากแก้ว” ซึ่งใช้หลักและแนวปฏิบัติของการละครร่วมสมัย อันได้แก่ การรื้อสร้างเรื่องเก่าเพื่อเล่าใหม่ การสรร-สรรค์การแสดง ทฤษฎีวิพากษ์ แนวทางในการแสดงแบบสมจริง การละครรุ่มชน และการละครประยุกต์ ในการสร้างบท การแสดง และการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์สืบเรื่อง คือ ลังกาสิบโห หนังใหญ่ร่วมสมัยวัดบ้านดอน นางร้ายในลงกา และราพนาสูร เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาคำตอบของโจทย์ร่วม สองประการของโครงการวิจัย คือ 1. แนวคิดเชิงจริยธรรมของสังคมไทยในอดีต ที่ปรากฏในการนำเสนอเรื่อง “รามเกียรติ” ตามแบบประเพณีนั้น มีประเด็นใดบ้างที่ยังคงมีความหมายและมีความสำคัญกับมนต์ศัพน์เชิงจริยธรรมของคนไทยร่วมสมัย ประเด็นใดยังมีความหมายคงเดิม ประเด็นใดที่เปลี่ยนแปลง หรือถูกบิดผันไป และประเด็นใดที่เสื่อมความหมายและคลายความสำคัญลงไปเสียแล้วในปัจจุบัน 2. มีแนวทางใดบ้างที่งานศิลปะการละครสามารถสื่อสารประเด็นจริยธรรมกับผู้ชมและสังคมไทยร่วมสมัยได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

ผลงานทั้งสี่เรื่องสะท้อนให้เห็นว่า “ตัวละคร” แต่ละคน “ในเรื่อง” ล้วนมีจุดเด่นและมุ่งมองที่แตกต่าง หลากหลาย และหากทุกคนในชุมชนนั้นๆ เปิดใจฟังผู้อื่น ยอมรับกันและกัน แล้วร่วมกันแสวงหาจุดร่วมที่ชุมชนนั้นเห็นพ้อง แผนการยกตนขึ้นท่านด้วยการขยายความต่างซึ่งจะช่วยสร้างความแตกแยก พากເຂົາກີຈະสามารถดำเนินต่อไปได้ย่างสร้างสรรค์ เกื້อกຸລີ ໄມ້ຂັດແຍ້ງ ປະທະ ອີວ່າທໍາຮ່າຍທໍາລາຍກັນ

สิ่งนี้เองคือหลักคิดและแนวปฏิบัติอันเป็นคุณธรรมที่สังคมไทยร่วมสมัยต้องการ ที่คณะผู้วิจัย โครงการย่อยทั้งสี่ค้นพบตรงกันจากกระบวนการวิจัย

นอกจากนี้ ทั้งกระบวนการสร้างสรรค์ และตัวผลงานทั้งสี่เรื่อง ยังสามารถเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้ผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่าย ทั้งผู้สร้างและผู้ชม กล้ามองและยอมรับอัตลักษณ์ของตน ทั้งที่ได้มองเห็นใหม่ๆ และที่ผู้อื่นมองแล้วสะท้อนกลับมาให้เห็น อีกด้วย

คำสำคัญ รามเกียรติ รามายณะ ละครเวทไทย บทละคร ลังกาสิบโห หนังใหญ่ร่วมสมัย นางเอก นางร้าย พระราม ทศกัณฐ์ ราพนาสูร นางสีดา มนโท เบญจกัลย์ สุวรรณกันยุมา คติชน ละครร่วมสมัย ละครรุ่มชน ละครประยุกต์ ละครหลังสมัยใหม่ การตีความใหม่ การรื้อสร้าง ความขัดแย้ง ความรุนแรง ความยุติธรรม จริยธรรม

**Title:** Ramakian : Our Roots=Right Now

**Researchers:** Dangkamon Na-pombejra, Pornrat Damhrung, Bhanbhassa Dhubthien, Parida Manomaiphibul

**Institution:** Department of Dramatic Arts, Faculty of Arts, Chulalongkorn University

## ABSTRACT

The research project “Ramakian: Our Roots=Right Now” has four parts : 1) *Lanka Sip Ho : Developing Goodness Through the Arts of Contemporary Theater in Tai Lue Community*; 2) *Wat Ban Don Contemporary Shadow Puppet Play: Strengthening Its Self-Respect & Sustainable Identity*; 3) *Femmes Fatales of Lanka: Uncovering Discourses on Female Identity in Thai soap operas*, and 4) *Ravanasura : Replay the Rashomon Effects & Revise Our Conflicts*.

The research project had two main goals. First, it sought to examine the resonance of ethical ideals in the *Ramakian* with contemporary Thai ethical views, in order to learn which ideals are still important to contemporary Thai moral conceptions, which ones are in decline, and which ones have been twisted. Second, the project aimed to explore the effective use of drama and theatre as tools to convey ethical issues to contemporary Thai society.

The four researchers used a range of principles and practices drawn from contemporary theatre to reach these goals, including deconstruction, revision, devising, critical theory, realistic acting approaches, community theatre, and applied theatre, in order to create and present the following four plays and performances: *Lanka Sip Ho*, *The Wat Ban Don Large Shadow Puppet Play “Yok Rob”*, *Femmes Fatales in Lanka*, and *Ravanasura [Razed to the Ground]*.

The findings of this research project provide a wide range of moral concepts and practices for contemporary Thailand. Each character or role in the plays and performances shows a unique perspective and opportunity to explore these issues. When seen as a whole, they reflect the scope and vitality of current Thai moral sensibilities and debates. If everyone in our community would open her or his heart, listen to others, recognize one other, and respect the differences they live in and with, our community would be able to find both common ground and a space to agree to disagree while still being able to discuss and able to work together. They would be able to maintain their dignity while honoring the dignity of those with whom they disagreed and who hold opposing views from them.

**Keywords:** Ramakian, Ramayanna, Contemporary Thai Theatre, Thai Contemporary Plays, Lanka Sip Ho, Nang Yai, Large Shadow Puppet Play, Wat Ban Don, Femmes Fatales in Lanka, Heroines in Thai TV Drama, Ravanasura, Community Theatre, Applied Theatre, Postmodern Theatre, Re-interpretation, Deconstruction, Political Conflicts in Thailand, Learning Ethics Through Drama/Theatre